

Grönbok om konsulärt skydd i tredjeland

Utrikesdepartementet

2007-03-12

Dokumentbeteckning

KOM (2006) 712

Grönbok om diplomatiskt och konsulärt skydd av unionsmedborgare i tredjeland

Sammanfattning

Grönboken innehåller ett antal förslag till ett ökat EU-samarbete på det konsulära området. Utgångspunkten för grönboken är enligt Kommissionen artikel 20 i EG-fördraget som innebär att varje EU-medborgare har rätt att få konsulärt skydd av annan medlemsstats representation i tredjeland om medborgarens egen medlemsstat saknar representation. Sverige välkomnar det tillfälle grönboken ger att diskutera hur konsulär samverkan inom EU ytterligare skall kunna förbättras. Regeringen har emellertid ännu inte tagit ställning till innehållet i grönboken.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Kommissionens grönbok skall ses i ljuset av det arbete som pågått under senare år inom EU för att förstärka samarbetet på det konsulära kris- och katastrofområdet. Kommissionen presenterade sin grönbok den 28 november 2006. Grönboken tar sin utgångspunkt i artikel 20 i EG-fördraget där det slås fast att varje EU-medborgare har rätt att få konsulärt skydd av annan medlemsstats representation i tredjeland om dennes egen medlemsstat saknar representation. I beslut 95/553/EG upprättades en förteckning över fall där medlemsstaterna kan lämna bistånd. Dessa är bl.a.

- bistånd i samband med gripande eller anhållande

- bistånd i samband med allvarlig olyckshändelse eller allvarlig sjukdom
- bistånd till offer för våldsbrott
- bistånd i samband med dödsfall
- hjälp till nödställda unionsmedborgare
- hemsändning av nödställda unionsmedborgare.

Kommissionen påpekar att artikel 20 i EG-fördraget har fått större betydelse i takt med att allt fler EU-medborgare reser till eller bosätter sig i länder utanför EU. Kommissionen anser att medlemsstaternas konsulära och diplomatiska kontaktnät är begränsade och konstaterar att det inte finns mycket gemenskapslagstiftning på området. Sammantaget gör detta att Kommissionen anser att EU bör öka samarbetet i konsulära frågor för att ge EU-medborgare i tredjeland ett bättre skydd i enlighet med artikel 20 i EG-fördraget, men också att EU-medborgarna uppmärksammas på artikeln och att man underlättar för dem att utnyttja sina rättigheter.

Kommissionen listar i grönboken ett antal förslag som man anser skulle bidra till att öka det konsulära skyddet för EU:s medborgare. Bland de förslag som Kommissionen tar upp i grönboken kan bl.a. nämnas förslaget om gemensam utbildning i konsulära frågor av medlemsstaternas och EU-institutionernas tjänstemän och samlokalisering/gemensam representation i tredjeland (pilotfall i Karibien, Balkan, Indiska Oceanen och Västafrika). Det finns också förslag om att inrätta en standardklausul om konsulära frågor i EU:s tredjelandsavtal; att förenkla procedurer för återbördande av kvarlevor; att koordinera reseråd till EU-medborgare; att alla pass som utfärdas av medlemsstaterna förses med avskrift av artikel 20 i EG-fördraget; förenklade rutiner för utbetalning av konsulärt bistånd (till annan EU-medborgare) etc.

Utöver detta föreslås i grönboken att EU:s medborgare återkommande bör informeras om de konsulära rättigheter de har enligt artikel 20 i EG-fördraget.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Ett flertal av förslagen i grönboken skulle innebära att Kommissionens roll på det konsulära området ökar, vilket skulle kunna komma att få konsekvenser för svensk lagstiftning på det konsulära området.

1.3 Budgetära konsekvenser

Betydande kostnader kan förväntas.

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar en diskussion om hur konsulär samverkan inom EU, baserat på principen om mellanstatlighet, ytterligare skall kunna förbättras. Ett sådant arbete har redan inletts och Sverige tar en aktiv roll i detta samarbete. Det är också viktigt att finna lämpliga former för att uppmärksamma EU-medborgare på deras konsulära rättigheter i denna egenskap. Samtidigt måste emellertid noteras att Kommissionen saknar formell kompetens i konsulära frågor. Härav följer att dess roll på det konsulära området är mycket marginell. I avvaktan på en substansdiskussion om innehållet i grönboken har regeringen ännu inte tagit ställning till denna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Kommissionens grönbok stod på dagordningen vid ett möte med arbetsgruppen för konsulära frågor i januari 2007. Det förekom då ingen substansdiskussion om grönboken och dess förslag. Enbart en medlemsstat sade att man skulle återkomma med en skriftlig reaktion på grönboken.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända i nuläget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Grönboken har inte gått på remiss.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen offentliggjorde grönboken den 28 november 2006. Den offentliga debatten kommer att pågå till den 31 mars 2007. Därefter kommer en offentlig utfrågning att genomföras från Kommissionens sida. Kommissionen har inte redogjort för hur man därefter avser behandla ärendet.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 20 i Fördraget om Europeiska Gemenskapen. Varje unionsmedborgare ska inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken han/hon är medborgare inte är representerad, ha rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter på samma villkor som medborgare i den staten. Medlemsstaterna ska komma överens

om de inbördes regler som behövs och inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta skydd. 2006/07:FPM52

3.3 Fackuttryck/termer
